

Šichtařová: Pane Fialo, takto to nefunguje.

Proč se televizní výzva k šetření mine účinkem?

- CZ24 News | 26. září 2022

ČESKO: Premiér Petr Fiala by měl vzít 50 miliard korun. Tuto sumu na podporu tuzemské ekonomice nabízí Česká bankovní asociace výměnou za to, že vláda upustí od svého záměru zavést na banky daň z mimořádných zisků. „Taková nabídka se opakovat nebude. A vždy funguje lépe, když se někdo k něčemu přihlásí dobrovolně, než když koná pod pohrůzkou sankcí,“ říká pro ParlamentníListy.cz Markéta Šichtařová. A komentuje i nedůstojné konce, ke kterým to Evropa dopracovala kvůli své zelené a veskrze kolektivistické ideologii.

Až 50 miliard korun podpory nabízí tuzemské ekonomice [Česká bankovní asociace](#), která sdružuje 34 tuzemských bank a představuje tak více než 99 procent bankovníctví u nás. Výměnou za to by musela Fialova vláda upustit od svého záměru zavést na banky daň z mimořádných zisků či válečnou daň. Suma by byla určena na podporu dostupného bydlení, financování Státního fondu dopravní infrastruktury, pomoc občanům při pokrytí finančních závazků a investice do digitalizace státu. Měl by kabinet na takovou nabídku kývnout?

Měl by. Taková nabídka se opakovat nebude. A vždy funguje lépe, když se někdo k něčemu přihlásí dobrovolně, než když koná pod pohrůzkou sankcí. A daň z mimořádných zisků není ničím jiným než sankcí. Sankcí za schopnost vydělávat. Je to eticky úplně špatně, je to krádež. A je to navíc i velmi neprozíravé. Nemusíte mít banky rádi – stačí, když se na ně budete moci spolehnout, že jsou bezpečné. A právě daň z nadměrných zisků je přesně tím, co z nich bezpečné instituce nečiní.

Přichází recese, jsme podle všech indicií na prahu evropské dluhové krize. A my si oslabíme dobrovolně banky? To není ani trochu prozíravé! Sebereme jim letos zisky, které vydělaly v loňském roce, bez ohledu na letošní hospodářský vývoj a nárůst dluhových rizik, tak se nechová prozíravý manažer, tak se chová tupý zbojník nebo stát.

Americká centrální banka zvýšila základní úrokovou sazbu o 0,75 procentního bodu do pásma 3,00 až 3,25 procenta. Od počátku roku ji tak už zvýšila o tři procentní body. Evropská centrální banka zvýšila začátkem září svou základní úrokovou sazbu o rekordních 0,75 bodu na 1,25 procenta, když teprve letos v červenci se dostala na 0,50 z nula procent, kde se držela od roku 2016. Dají se podle těch čísel porovnat strategie obou centrálních bank nebo i dopady na ekonomiky či životní úroveň v USA, resp. v zemích eurozóny?

Jistěže dají. Americký Fed se chová mnohem tržněji a racionálněji, i když také se nechová kdovíjak prozíravě. ECB se chová vysloveně velmi neprozíravě. Ale to je ostatně u ní tradiční. Proto také Evropa dlouhodobě ve vývoji životní úrovně zaostává za Asií i Amerikou. Jde o to, že ECB v podstatě strategii nemá. Ona koná tak, jak s ní vítr vláčí. Nemá volbu. Sama se o možnost volby připravila.

Tím, jak navykla evropskou ekonomiku na extrémně nízké, respektive záporné úrokové sazby, sama sebe přitlačila ke zdi a způsobila to, že kdyby nyní sazby zvýšila razantně, země jako Itálie by měly opravdu velký problém. ECB se tak vlastně svou neprozíravostí úplně připravila o nástroje měnové politiky a dělá to, k čemu je tlačena, ne to, co by bylo optimální.

Evropská centrální banka podle slov své šéfky Christine Lagardeové možná bude muset

zvýšit své úrokové sazby na úroveň omezující hospodářský růst, aby tak oslabila poptávku a dostala pod kontrolu nepřijatelně vysokou inflaci. Má se tak stát na nejbližším zasedání, které se uskuteční 27. října, a to buď o půl, nebo o 0,75 procentního bodu. Z toho, co říkáte, plyne, že to zvýšení rozhodně nelze provést razantněji, ačkoli investoři i tak očekávají, že ECB bude ve zvyšování úroků pokračovat také na dalších zasedáních?

ECB nemá možnost volby. Svou hloupostí, kdy po roky držela úrokové sazby v záporu a navíc monetizovala jihoevropské státní dluhy, se dostala do stavu, že kdyby nyní chtěla úrokové sazby zvýšit na úroveň, která by měla relevantní vliv na inflaci, prostě by tím položila jihoevropské státy. Ony to stejně mají nahnuté, ale takhle se ještě aspoň chvíli můžeme tvářit, že k dluhové krizi nedojde a doufat v zázrak, že to předlužené země nějak ustojí. ECB si vlastně jen kupuje čas.

Hluboké ztráty si letos připisují akcie, dluhopisy a z komodit kovy. Dluhopisy mají dokonce nejhorší výkonnost v měřitelné historii, to je za posledních 50 let. Naopak se daří americkému dolaru, který k širokému koši světových měn v tomto roce posílil o více než osm procent. Třeba euro proti němu letos ztratilo 13 a britská libra 16 procent. Čím je letošní zpevnování dolaru dáno, když existuje nemálo ukazatelů, které hovoří proti síle americké ekonomiky?

Musíme to vnímat v širším kontextu. Roky na tomto místě říkám, že všechna finanční aktiva jsou nesmyslně přehřátá, a to kvůli politice centrálních bank a tisku peněz. Nesmyslně kvůli zásahům státu byly a stále navzdory svému propadu jsou přehřáté dluhopisy, akcie, nemovitosti a tak dál. A když máte přehřáté vše, pak se na vzájemné poměry mezi těmito měnami musíme dívat relativně. To, že dolar sílí, není způsobeno tím, že by americká ekonomika nebyla slabá. Jde o to, že je nejméně slabá ze všech srovnatelných ekonomik. Když máte peníze, musíte je zaparkovat nakonec v nějaké měně – a vyberete si měnu, která je na tom nejmíň špatně, i když na tom špatně je. Nemůžete mít peníze „bezrozměrné“, bez dolarů, eur, franku, korun...

V něčem ty peníze musí být denominované, leda že by byly ve zlatě, což je v podstatě globální měna. A proto v tomto srovnání vítězí dolar, který sice také je řízen velmi chybně konající centrální bankou, ale pořád ta americká banka koná nejméně špatně ve srovnání s jinými centrálními bankami, vůči kterým dolar sílí.

Apel premiéra Petra Fialy z televizního projevu k národu na to, abychom během začínající topné sezony maximálně šetřili energií, si vzal ihned za své Úřad vlády. Ohlásil vypnutí nočního osvětlení budov, snížení teploty vnitřních prostor všech objektů včetně teplé vody, vypnutí klimatizace či plánované zateplení půdy Strakovy akademie. Tato a další přijatá opatření mají uspořit až pětinu spotřeby energií. Nevyvolává okázalost navenek ohlašovaných úspor trochu i obavy, jak to v zimě bude, ačkoli předseda vlády ujišťuje, že energií máme dost, ale s tím se prý nemáme spokojit?

Takhle to prostě nefunguje. Vyvolává to touhu být free-rider, vézt se na úsporách ostatních (tam, kde to lze). Psychologie prostě funguje jinak – a ekonomie je řízená psychologií. Funguje tak, že šetřit bude ten, kdo má vlastní finanční motiv. Ne ten, kdo je k tomu vyzván a v kom je vyvoláván pocit viny za ostatní, pokud nešetří. Takový vnější motiv nikdy nemůže být stejně silný jako motiv vnitřní, finanční.

Stejně to ta Evropa kvůli své zelené a veskrze kolektivistické ideologii dopracovala k pěkně nedůstojným koncům, že? Šetřit energií jako v padesátých letech. Tak je to vždy. Kolektivisté mají plnou pusť důstojnosti chudých, až nakonec po jejich receptu skončí nedůstojně úplně všichni.

V pátek a v sobotu proběhly komunální a první kolo senátních voleb. Odpůrci politiky Petra Fialy vyzývali voliče, aby je pojali jako referendum o vládě. Mají komunální politici a kandidáti do Senátu z pěti koaličních stran odpovědnost za kabinet, který nám vládne? A protože politika je o symbolech, byla by jedním z nejviditelnějších vzkazů vládě prohra předsedy Senátu Miloše Vystrčila, který je občanem vícero zemí, za týden ve druhém kole?

Samozřejmě, že komunální politici nemají vůbec nic společného s vládou Petra Fialy. Ani senátoři. To je prostě taková psychologická zkratka. Lidský mozek je naprogramován tak, že miluje snadná a zkratkovitá řešení. Symboly, zkratky, silné emoce, identifikace s nějakou skupinou – to jsou zbraně politiky. A samozřejmě, že to s řešením problémů nemá společného vůbec nic.

Zdroj: Parlamentní listy